

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. Ť.**, zast. JUDr. Janem Täubelem, LL.M., advokátem, se sídlem Sokolovská 68/105, Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí ministryně financí ze dne 6. 5. 2019, č. j. MF-6468/2019/9008-9, PIDMFCR97, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2019, č. j. 11 A 103/2019 - 25,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2019, č. j. 11 A 103/2019 - 25, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Ministryně financí rozhodnutím ze dne 6. 5. 2019, č. j. MF-6468/2019/9008-9, PIDMFCR97, zamítla rozklad žalobce a potvrdila rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2019, č. j. MF-6468/2019/9008-2, kterým byla odmítnuta žádost žalobce o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). Žalobce žádal o poskytnutí kopií korespondence mezi ministryní financí a tehdejším generálním ředitelem Generálního finančního ředitelství (dále jen „generální finanční ředitel“) ohledně skutečnosti, zda byly některé odměny pracovníkům finančních úřadů vázány na výši doměřené daně či neuznání daňového odpočtu. Ministryně financí v odůvodnění rozhodnutí konstatovala, že v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, a související vyhláškou č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, je potřeba důsledně rozlišovat dokumenty úřední a neúřední. Žalovaný přitom správně konstatoval, že je vyloučeno, aby existovala úřední korespondence, která by současně nebyla zaevidována v systému spisové služby žalovaného. Obdobnou situací se podle ministryně financí zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 As 50/2012 - 71. Na základě zde formulovaných závěrů žalovaný správně konstatoval, že pokud nedohledal ve spisové dokumentaci žalobcem požadovanou korespondenci, byla tato skutečnost potvrzením o neexistenci informace podle § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím,

a šlo tedy o důvod pro odmítnutí poskytnutí informace. Ministryně financí se dále ztotožnila se závěrem žalovaného, že v posuzovaném případě nebylo s ohledem na § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím možné poskytnout ani neoficiální korespondenci mezi předmětnými osobami. Žalovaný totiž nebyl oprávněn nahlížet do osobních e-mailových schránek, které zřídil, a to ani po provedeném testu proporcionality, podle nějž převážilo právě právo ministryně financí na ochranu soukromí a tajemství listovních zpráv. Ministryně financí uzavřela, že žalovaný správně odmítl žalobci požadované informace poskytnout, přičemž své závěry také řádně odůvodnil.

[2] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 20. 9. 2019, č. j. 11 A 103/2019 - 25, žalobu proti rozhodnutí ministryně financí zamítl. Konstatoval, že v posuzovaném případě neexistovala žádná úřední korespondence mezi ministryní financí a tehdejším generálním finančním ředitelem, jelikož jakoukoli úřední e-mailovou komunikaci musí uživatel schránky zaevidovat v informačním systému spisové služby. Žalobcem požadovaná e-mailová korespondence však ve spisové dokumentaci zaevidována nebyla, proto ji nebylo možné považovat za informaci ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím. Dále ve shodě s žalovaným městský soud konstatoval, že správní orgány jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace vztahující se k jejich činnosti a působnosti. V posuzovaném případě se však o takové informace nejednalo, jelikož je žalovaný nemusel mít podle platných právních předpisů k dispozici, a tedy ani poskytnout. Doplnil, že jelikož požadovaná informace nebyla úřední korespondencí zaevidovanou ve spisovém materiálu žalovaného, musela by být předmětná informace extrahována přímo z příslušné e-mailové schránky, případně obnovena z centrálního zálohového systému. Takový postup však lze označit za nové vytvoření informace, kterého se podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím povinné poskytování netýká. Městský soud následně odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 As 50/2012 - 71, a ze dne 20. 10. 2011, č. j. 6 As 33/2011 - 83, a konstatoval, že vzhledem k ochraně osobnosti, soukromí fyzické osoby a jejích osobních údajů nelze do e-mailové schránky bez jejího souhlasu nahlížet, nepřevážil-li veřejný zájem na poskytnutí informace nad výše uvedenými chráněnými zájmy. Závěrem doplnil, že požadovanou informaci nemohl žalovaný poskytnout také proto, že e-mailová komunikace byla buď odstraněna, nebo z důvodu omezené kapacity e-mailové schránky průběžně smazána.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V ní namítl, že označení e-mailové korespondence za úřední a její následné zařazení do spisového materiálu je podle závěrů městského soudu plně závislé na posouzení a volné úvaze ministryně financí. Podle stěžovatele však o povaze předmětné korespondence rozhoduje její obsah, nikoli vlastní uvážení uživatele e-mailové schránky, případně skutečnost, že je v souladu s moderními způsoby rychlé a efektivní komunikace posílána korespondence e-mailem. Dále zdůraznil, že v posuzovaném případě požadovaná informace nijak nesouvisí se soukromím ministryně financí, nýbrž se týká její pracovní činnosti, konkrétně pak odměňování pracovníků finančních úřadů vázaného na výši doměřené daně či neuznaného daňového odpočtu. Na předmětnou informaci pak sama ministryně financí odkázala na 20. schůzi rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny konané dne 20. 2. 2019, což stěžovatel doložil důkazy, a to pozvánkou na výše zmíněné jednání, zápisem z něj a přijatým usnesením včetně zvukového záznamu z jednání, přičemž k těmto důkazům se městský soud nijak nevyjádřil, ani je neprovedl. Stěžovatel následně namítl, že tvrzení městského soudu, že požadovaná informace neexistuje, jelikož byla smazána, nevyplývá z žádného podkladu založeného ve spisovém materiálu ani jiného tvrzení žalovaného. Doplnil, že pokud městský soud ve shodě s žalovaným konstatoval, že extrahování e-mailové korespondence by bylo novým vytvořením informace, pak by se o takové nové vytvoření jednalo

pokračování

i v případě, kdy by požadovaná informace musela být nejdříve napsána a vytištěna na papír. Pokud navíc korespondence nebyla dosud smazána, i nadále existuje a měla být stěžovateli poskytnuta. Pokud nikoli, byla odstraněna zřejmě až po podání žádosti stěžovatele o informace, jelikož žalovaný nikdy netvrdil, že požadovaná informace neexistuje z důvodu jejího smazání. Navíc i nadále ji lze dohledat v centrálním zálohovém systému, jak ostatně potvrdil i městský soud. Závěrem stěžovatel namítl, že povaha požadované informace, postavení obou komunikujících osob i výslovný odkaz ministryně financí na předmětnou korespondenci jsou v posuzovaném případě právě těmi výjimečnými důvody, pro které lze prolomit ochranu soukromí a e-mailové schránky osoby, jak vymezil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 As 50/2012 - 71. Nejvyššímu správnímu soudu proto stěžovatel navrhl, aby napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své vyjádření k žalobě a konstatoval, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 As 50/2012 - 71, má korespondence úředních osob dvojí povahu, a to úřední a soukromou. Povinnost poskytovat informace se podle zákona o svobodném přístupu k informacím váže pouze ke korespondenci úřední, která však v posuzovaném případě neexistuje. Následně se žalovaný ztotožnil s právními závěry městského soudu a konstatoval, že řádně provedl také dokazování ve věci. Závěrem odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 - 38, a uzavřel, že rozsudek městského soudu není nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Nejvyššímu správnímu soudu proto žalovaný navrhl, aby kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanoveními § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti odkázal na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Podle těchto ustanovení „*kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení,*“ nebo „*nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“

[7] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku městského soudu. Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že žalovaného žádal o poskytnutí informace, jež se týká výlučně pracovní sféry ministryně financí a bývalého generálního finančního ředitele, nikoli jejich soukromí. Uvedené pak podle stěžovatele platí tím spíš, pokud se sama ministryně financí na 20. schůzi rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny konané dne 20. 2. 2019 výslovně odvolávala na existenci „písemné“ korespondence s bývalým generálním finančním ředitelem. Městský soud však podle stěžovatele neprovedl jím navržené důkazy týkající se této skutečnosti a ani nevymezil, z jakého důvodu tak učinil.

[9] Problematikou důkazů, o nichž nebylo v řízení rozhodnuto, se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval ve své judikatuře (např. v rozsudku ze dne 1. 4. 2008, č. j. 9 Azs 15/2008 - 108, ze dne 28. 5. 2009, č. j. 6 Azs 26/2009 - 100, ze dne 2. 9. 2009,

č. j. 2 Azs 26/2009 - 123, či v rozsudku ze dne 15. 12. 2011, č. j. 1 As 84/2010 - 72). Z citované judikatury pak vyplývá, že soud není povinen provést všechny důkazy navrhované účastníkem řízení, avšak je vždy povinen náležitě odůvodnit, z jakých důvodů navrhovaný důkaz neprovedl. Na splnění výše uvedených podmínek je nutné trvat, neboť jsou zárukou práva na spravedlivý proces (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2011, č. j. 1 As 84/2010 - 72). V opačném případě jde o tzv. opomenutý důkaz, jenž zakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 As 21/2007 - 80). Neakceptování návrhu na provedení důkazů lze současně založit pouze argumentem, podle něhož tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dále je myslitelný argument, podle kterého důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, tzn. nedisponuje vypovídací potencií. Odmítnutí provedení důkazu může být konečně zdůvodněno jeho nadbytečností, a to tehdy, byla-li již skutečnost, která má být dokazována v dosavadním řízení, bez důvodných pochybností postavena najisto (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89). Absence věcné úvahy soudu, proč považuje navrhované důkazy za nadbytečné, pak může být překlenuta pouze v případě zjevně irelevantních důkazních návrhů.

[10] V posuzovaném případě stěžovatel již v žalobě ze dne 18. 6. 2019 namítal, že v případě, kdy ministryně financí výslovně odkazovala na předmětné schůzi rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny na písemnou korespondenci s bývalým generálním finančním ředitelem, nemohlo se v případě jím žádané informace jednat o korespondenci osobní, tedy neúřední povahy. Současně navrhl provedení důkazů pozvánkou na rozpočtový výbor (příloha 10A), zápisem z jednání rozpočtového výboru (příloha 10B), usnesením rozpočtového výboru č. 228 (příloha 10C) a zvukovým záznamem ze schůze rozpočtového výboru (10D, konkrétně v čase 2:51 - 2:53). Nejvyšší správní soud proto na základě výše uvedeného uzavírá, že stěžovatel v žalobě učinil řádný důkazní návrh výše uvedenými podklady k prokázání svých tvrzení.

[11] Z odůvodnění napadeného rozsudku městského soudu však není zřejmá žádná úvaha soudu ohledně těchto navrhovaných důkazů. V bodě 17 odůvodnění rozsudku městský soud pouze zrekapituloval námitky stěžovatele, ve kterých zmiňoval právě schůzi rozpočtového výboru. Dále však není z odůvodnění rozsudku zřejmé, zda městský soud navržené důkazy provedl, jaké závěry z nich vyvodil, případně odmítl-li je provést, z jakých důvodů tak učinil. Námitku stěžovatele doplněnou důkazními návrhy současně v posuzovaném případě nelze bez dalšího odmítnout jako zjevně irelevantní. Její vypořádání totiž závisí na posouzení sporné právní otázky spočívající v povaze stěžovatelem požadované informace, tedy zda lze vzhledem k výslovnému odkazu ministryně financí učiněnému v průběhu schůze ústavní instituce považovat předmětnou korespondenci za informaci, jež souvisí s působností ministryně, a tedy za korespondenci úřední povahy, ohledně níž by bylo případně možné výjimečně prolomit ochranu soukromí a e-mailové schránky dotčené osoby, což zcela nevylučuje ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 As 50/2012 - 71. Takové posouzení námitky stěžovatele a souvisejících důkazních návrhů v odůvodnění napadeného rozsudku zcela absentuje, přičemž tato vada může mít vliv na jeho zákonnost.

[12] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že městský soud opomněl důkazní návrhy stěžovatele, a zatížil tak své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je tedy neplněn.

[13] Vzhledem k výše uvedeným závěrům se Nejvyšší správní soud nezabýval dalšími námitkami stěžovatele týkajícími se zákonnosti napadeného rozsudku, jelikož jejich posouzení závisí také na vypořádání se s výše uvedenými důkazními návrhy, což dosud nebylo městským soudem učiněno.

pokračování

IV. Závěr

[14] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude městský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto zrušovacím rozsudku. Městský soud se tedy v dalším řízení bude zabývat uvedenými důkazními návrhy a také na jejich základě posoudí povahu požadovaných informací z hlediska možnosti jejich poskytnutí stěžovateli podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

[15] V dalším řízení městský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu